

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6085/2548

บริษัทเงินทุนทิสโก้ จำกัด (มหาชน) โจทก์ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน บริษัทสหวิริยาซิสเต็ม จำกัด จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 155,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้วอำนาจในการรวบรวมทรัพย์สินย่อมเป็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้านแต่ผู้เดียวตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่รวบรวมในคดีนี้ผู้คัดค้านได้มาจากการอายัดเงินฝากของลูกหนี้ที่ธนาคารกับเงินตามคำพิพากษามาตามยอมและค่าขึ้นศาลในคดีแพ่ง โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยการร้องขอให้ยึด อายัด หรือชี้ช่องให้รับเงินแต่ประการใด การที่โจทก์ยื่นฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นการใช้สิทธิทางศาลให้มีการนำกระบวนการทางกฎหมายมาจัดการกับทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ มิใช่กระทำเพื่อประโยชน์ของโจทก์แต่เพียงผู้เดียว ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดหรือไม่เป็นอำนาจของศาลที่จะใช้ดุลพินิจพิจารณาเอาความจริงจากข้อเท็จจริงที่คู่ความนำสืบและตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏว่าโจทก์นำสืบแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จหรือเกลี้ยให้ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ใช้อำนาจบังคับเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ ถือว่าผู้คัดค้านได้ใช้ดุลพินิจดำเนินการอายัดและรับเงินของลูกหนี้เอง ผู้คัดค้านจึงไม่มีอำนาจตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 155 และ 179 (3) ที่จะออกคำสั่งให้โจทก์ต้องนำค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายมาชำระ

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลย (ลูกหนี้) เด็ดขาดเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2545 ลูกหนี้อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง โจทก์ไม่ฎีกา คดีถึงที่สุด โจทก์ยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2547 ผู้คัดค้านได้แจ้งให้โจทก์นำเงินค่าธรรมเนียมร้อยละ 3.5 ของเงินที่ผู้คัดค้านรวบรวมได้จากลูกหนี้ (7,767,370.96 บาท) และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมเป็นเงิน 280,000 บาท มาวางต่อผู้คัดค้าน มิฉะนั้นจะรายงานศาลเพื่อออกหมายบังคับคดีเอาแก่โจทก์ โจทก์ยื่นคำร้องลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2547 ขอให้ผู้คัดค้านมีคำวินิจฉัยเรื่องค่าธรรมเนียมอีกครั้ง ผู้คัดค้านมีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์เห็นว่าคำวินิจฉัยของผู้คัดค้านไม่ถูกต้องเพราะความรับผิดในค่าธรรมเนียม ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายในคดีล้มละลายตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 155 นั้น โจทก์รับผิดชอบเป็นผู้ทรงจ่ายเท่านั้น เมื่อผู้คัดค้านรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้แล้วก็จะต้องคืนเงินที่โจทก์ทรงจ่ายไป โดยจ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ การรวบรวมเงินในคดีนี้เกิดขึ้นโดยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของผู้คัดค้านมิได้เกิดจากการร้องขอให้ยึด อายัด หรือชี้ช่องของโจทก์แต่อย่างใด โจทก์เป็นผู้ก่อให้เกิดกระบวนการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในการฟ้องลูกหนี้ต่อศาล แต่กระทำไปเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย แม้ พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179 (3) จะให้คิดค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินสำหรับทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายก็ควรหักจากเงินที่รวบรวมได้เพราะเป็นค่าธรรมเนียมอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของ

ผู้คัดค้านตามกฎหมาย และลูกหนี้มีส่วนรับผิดชอบเพราะต้องผูกพันตามคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ขอให้มีการสั่งกลับคำสั่งของผู้คัดค้าน ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้วผู้คัดค้านต้องรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ ลูกหนี้อุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง คดีถึงที่สุด คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดย่อมสิ้นผลไป บรรดากิจการที่ได้ดำเนินไปย่อมกลับคืนสู่ฐานะเดิม เงินที่ผู้คัดค้านได้รับมาต้องคืนแก่ลูกหนี้และถือไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายที่จะนำมาใช้จ่ายได้ โจทก์ต้องรับผิดชอบในค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 155 ผู้คัดค้านต้องคืนเงินที่รับมาเพราะไม่มีการจำหน่าย จึงต้องคิดค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินในอัตราร้อยละ 3.5 ของราคาทรัพย์สินนั้นตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179 (3) ขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกคำสั่งของผู้คัดค้านที่สั่งให้โจทก์นำเงินค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินสำหรับทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายจำนวน 280,000 บาท ไปชำระต่อผู้คัดค้าน ผู้คัดค้านอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านว่า โจทก์มีหน้าที่ตามกฎหมายต้องชำระค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินสำหรับทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้วอำนาจในการรวบรวมทรัพย์สินย่อมเป็นของผู้คัดค้านแต่ผู้เดียวตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 ได้ความจากคำคัดค้านของผู้คัดค้านว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ผู้คัดค้านรวบรวมมาจำนวนดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้คัดค้านได้มาจากการอายัดเงินฝากของลูกหนี้ที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารเอเซีย จำกัด (มหาชน) กับรับเงินตามคำพิพากษามาตามยอมและค่าขึ้นศาลในคดีแพ่งของศาลแพ่ง โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยการร้องขอให้ยึด อายัด หรือซื้อของให้รับเงินแต่ประการใด ที่ผู้คัดค้านอ้างว่าโจทก์เป็นผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาก่อให้เกิดคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ซึ่งมีผลให้ผู้คัดค้านมีอำนาจในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่เมื่อเงินที่ผู้คัดค้านรวบรวมไว้เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายต้องส่งคืนไปโดยไม่มีการจำหน่ายเพราะศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ผู้คัดค้านจึงชอบที่จะมีคำสั่งให้โจทก์รับผิดชอบค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินสำหรับทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายมาชำระต่อผู้คัดค้านตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 155, 179 (3) นั้น เห็นว่าการที่โจทก์ยื่นฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นการใช้สิทธิทางศาลให้มีการนำกระบวนการทางกฎหมายมาจัดการกับทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ มิใช่กระทำการเพื่อประโยชน์ของโจทก์แต่เพียงผู้เดียว ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดหรือไม่เป็นอำนาจของศาลที่จะใช้ดุลพินิจพิจารณาเอาความจริงจากข้อเท็จจริงที่คู่ความนำเสนอและตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏว่าโจทก์นำเสนอแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จหรือแกล้งให้ศาลหรือผู้คัดค้านใช้อำนาจบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ จึงต้องถือว่าผู้คัดค้านได้ใช้ดุลพินิจดำเนินการอายัดและรับเงินของลูกหนี้เอง ผู้คัดค้านจึงไม่มีอำนาจตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 ที่จะออกคำสั่งให้โจทก์ต้องนำค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินที่ไม่มีการขายหรือจำหน่ายมาชำระต่อผู้คัดค้านได้ ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองชั้นศาลให้เป็นพับ.

องค์คณะ

กุลพัชร อธิธรรมวินิจ · สมชาย พงษ์ธา · สุพัฒน์ บุญยุบล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6085/2548>